Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

1

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie
[redacted]

Aan Minister van SZW
Ter info: Minister van WenP

Datum
9 november 2026

nota

Kabinetsreactie harmoniseren betaalmomenten

Onze referentie
2026[redacted]

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Bijlage(n)
2

Aanleiding

In het coalitieakkoord is aangekondigd dat we ervoor zorgen dat alle regelingen van de overheid op één vast moment worden uitbetaald. Ook wordt gestreefd naar een vaste incassodag voor vaste lasten. In het voorjaar van 2026 is in dit kader een haalbaarheidsstudie opgeleverd naar de praktische uitvoerbaarheid om betaalmomenten van inkomensondersteunende regelingen en incasso's naar één moment te krijgen. Bijgaand vindt u een (concept)kabinetsreactie op dit rapport. Met deze kabinetsreactie geven we ook opvolging aan de motie Van Dijk.[1] Deze nota ligt gelijktijdig ter informatie bij SFIN voor.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met verzending van bijgevoegde haalbaarheidsstudie en kabinetsreactie aan de TK. Hierin zegt u toe de uitvoeringsgevolgen en doelmatigheid van het harmoniseren van inkomstenmomenten voor regelingen binnen scope verder uit te werken.

Kernpunten

- Het samenbrengen van inkomsten- en uitgavenmomenten kan het inzicht in bestedingen vergroten voor mensen in een financieel kwetsbare situatie en zo helpen om problematische schulden te voorkomen.
- De haalbaarheidsstudie concludeert dat één uitbetaalmoment niet voor alle regelingen mogelijk is. De regelingen waarvoor dit wel mogelijk is zijn de toeslagen, studiefinanciering, WIA, WAO, Wajong, WAZ, AOW, AIO en de ANW.
- Harmonisatie blijkt niet mogelijk voor regelingen die vóór uitbetaling afhankelijk zijn van een inkomstenopgave. Dit betreft de Participatiewet en de WW en de hieraan gekoppelde uitkeringen (IOW, IOAW en IOAZ). Tegelijkertijd ligt een groot deel van de meerwaarde van deze maatregel juist bij de Participatiewet, omdat deze vaker stapelt met andere regelingen.
- Onder 'toelichting' treft u een overzicht van de regelingen waar een geharmoniseerd betaalmoment mogelijk is, inclusief hun huidige uitbetaaldatum en omvang.
- Voor betalingsverwerkers blijkt uitbetaling op dezelfde datum als loonbetalingen (op de 24e) onhaalbaar, waardoor voor de resterende landelijke

[1] Kamerstukken II, 2023-2024, 36600-IX-11. Deze motie roept op om alle inkomensondersteunende regelingen op één moment in de maand te betalen.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Kabinetsreactie harmoniseren betaalmomenten

Pagina: 1

Nummer: 1 Auteur: Vijlbrief, J.A. Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

regelingen uitbetaling op de 23e van de maand de best haalbare uitkomst is. UWV en SVB betalen een groot deel van hun regelingen op de 23e uit. Resterende regelingen om aan te sluiten betreffen alle toeslagen (nu op de 20e) en studiefinanciering (nu op de 24e).

Doelmatigheidsafweging

- Het is zeer de vraag of het aanpassen van betaaldata van alleen de toeslagen en de studiefinanciering bijdraagt aan het beschreven doel van meer inkomenszekerheid, zeker omdat deze uitbetaaldata dicht bij de 23e liggen. Daarom stellen wij voor eerst een beter beeld te vormen van de doelmatigheid en doeltreffendheid van deze maatregel.
- Voor het harmoniseren van incassomomenten bestaan voldoende financiële prikkels voor private partijen om dit zelf aan te bieden, mits één inkomensmoment gerealiseerd wordt. Hier is geen beleidsaanpassing voor nodig.
- Het onderzoek doet geen uitspraken over de budgettaire impact en uitvoeringsgevolgen van deze maatregel. Hiervoor zijn per organisatie uitvoeringstoetsen nodig. Daarna zullen financiële middelen vrijgemaakt moeten worden. Hierin is nog niet voorzien.
- Dienst Toeslagen is voor het aanpassen van de uitbetaaldatum sterk afhankelijk van de Belastingdienst. Uitbetaling van de toeslagen hangt nauw samen met innings- en betalingsprocessen bij de Belastingdienst. Op voorhand is niet te zeggen wat de impact van het aanpassen van de betaaldatum van Dienst Toeslagen hierop is.
- Het is goed om te bedenken dat de bereikte groep relatief groot is en het effect door het beperkt aantal dagen klein. Uit een data-analyse blijkt dat in totaal ruim 3,4 miljoen mensen in Nederland te maken hebben met drie of vier inkomstenmomenten. Dit betreft inkomen uit werk, pensioen, een uitkering of voorziening. De voorgestelde maatregel vermindert het aantal inkomstenmomenten voor ca. 2,9 miljoen mensen. Het gaat hierbij om een vermindering van één à twee inkomstenmomenten per maand. Het zwaartepunt van de doelgroep ligt bij zo'n 445.000 mensen die nu te maken hebben met vier of meer inkomensmomenten. Juist deze groep werkt veel en heeft bovenmatig veel schulden. Zo'n 310.000 van deze groep wordt met deze maatregel bereikt. Het overige bereik van de maatregel (ca. 2,5 miljoen mensen) geldt als positieve bijvangst, maar lost geen essentieel probleem op.
- In de bijlage treft u een conceptbrief aan waarin wij de onderzoeksresultaten met de Kamer delen en een aanpak schetsen voor verdere uitwerking van de maatregel. Verdere uitwerking van deze maatregel kost capaciteit vanuit verschillende afdelingen binnen SZW, OCW en FIN.

Toelichting

Huidige verdeling uitbetaalmomenten

In onderstaande figuur is de huidige verdeling van betaalmomenten schematisch weergegeven. Uitbetaalmomenten verschillen met name sterk tussen gemeenten. Dienst Toeslagen, DUO, SVB en UWV keren het merendeel van hun uitkeringen tussen de 20e en 24e van de maand uit.

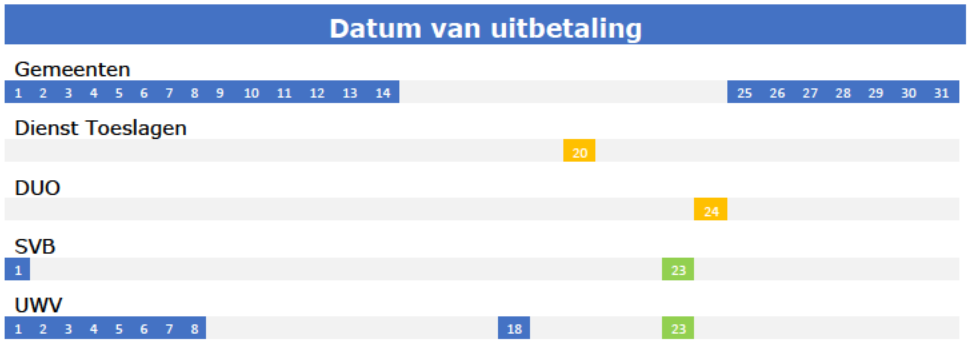

Datum
9 november 2026

Onze referentie
2026

Figuur 1: Huidige verdeling van uitbetaalmomenten per maand

Scope resterende beleidsmaatregel

INSTANTIE	REGELING	BEREIK 2025	HUIDIGE BETAALDATUM
DIENST TOESLAGEN	Huurtoeslag	1.590.000	20e
	Zorgtoeslag	4.760.000	20e
	Kindgebonden budget	1.080.000	20e
	Kinderopvangtoeslag	720.000	
DUO	Studiefinanciering	1.121.000	24e
	Aanvullende beurs	398.000	24e
	Tegemoetkoming scholieren	38.000	24e
UWV	WIA	483.810	23e
	WAO	137.112	23e
	WAZ	4.377	23e
	Wajong	248.162	23e
SVB	AOW	3.698.905	23e
	(waarvan AIO)	56.845	23e
	ANW	20.243	23e

Doeltreffendheid
Het is op dit moment onduidelijk of de beoogde doelgroep overeenkomt met de bereikte doelgroep van de resterende maatregel. Tevens is het onduidelijk of de bereikte doelgroep van de resterende maatregel voldoende geholpen is met de resterende maatregel. Indien u wenst verder te gaan met de uitwerking van deze maatregel, zullen wij in gesprek met professionals en cliëntenraden de doeltreffendheid toetsen.

Politieke context
In het Coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om te komen tot één betaalmoment voor alle regelingen vanuit de overheid. Met name de CDA-fractie is hier groot voorstander van. In het CD Armoede- en Schuldenbeleid van 14 oktober 2026 werd u tweemaal gevraagd naar de planning van deze maatregel. U heeft aan de fractie van CDA toegezegd reactie op de haalbaarheidsstudie in november te verzenden. Aan PRO heeft u uitgesproken de intentie te hebben deze maatregel verder uit te werken voor publieke dienstverleners.

Risico's
Uit gesprekken met de Nederlandsche Bank, de Betaalvereniging Nederland en de twee grootste betalingsverwerkers in Nederland blijkt dat het samenbrengen van betaalmomenten geen structurele problemen oplevert voor het reguliere betalingsverkeer in Nederland. De kans op een verstoring wordt niet groter, maar de impact van een eventuele verstoring rond de uitbetaaldatum wordt wel vergroot. Dit kan het aantrekkelijker maken voor kwaadwillenden om juist op dit moment een verstoring te veroorzaken. Verder stellen deze partijen dat voldoende capaciteit moet overblijven voor banken en uitvoeringsorganisaties om eventuele fouten in betalingen tijdig te kunnen herstellen.

Verder zien de onderzoekers risico's voor banken en de uitvoering in de vorm van piekbelasting. Naast foutherstel vergroot uitbetaling op één moment de druk op ICT-systemen en dienstverlening bij betrokken organisaties.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kabinetsreactie haalbaarheidsstudie harmonisatie betaalmomenten inkomensondersteuning	Verzenden aan TK	
2	Haalbaarheidsstudie harmonisatie betaalmomenten inkomensondersteuning	Verzenden aan TK	